

Mål C-703/22

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

16 november 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
(Nederländerna)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

16 november 2022

Klagande:

WU

Sökande:

Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)

Saken i det nationella målet

Det nationella målet rör en tvist mellan WU och Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (den nederländska körkortsmyndigheten, nedan kallad CBR) angående CBR:s vägran att bevilja WU körkort inom Nederländerna för kategorierna C och CE (lastbil och buss).

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Förevarande begäran enligt artikel 267 FEUF avser frågan huruvida det – när det är utrett att den berörda personen faktiskt är lämpad att framföra en lastbil – är möjligt att göra undantag från det krav på ett horisontellt synfält på minst 160 grader som har fastställts för denna fordonskategori.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1. Ska punkt 6.4 i bilaga III till direktiv 2006/126/EG, i synnerhet kravet på ett horisontellt synfält på minst 160°, jämförd med proportionalitetsprincipen, tolkas så, att även en person som ur medicinsk synvinkel inte uppfyller detta krav, men som enligt olika medicinska experter faktiskt är lämpad att framföra en lastbil, kan anses uppfylla kravet?
2. Om denna fråga ska besvaras nekande, finns det då utrymme för att inom ramen för nämnda direktiv göra en proportionalitetsbedömning i det enskilda fallet, även om det i punkt 6.4 i bilaga III till direktiv 2006/126/EG inte föreskrivs någon möjlighet till undantag från nämnda krav i sådana fall?
3. Om så är fallet, vilka omständigheter kan ha betydelse vid bedömningen av huruvida det i ett konkret fall är möjligt att avvika från synfältskravet i punkt 6.4 i bilaga III till direktiv 2006/126/EG?

Anförda unionsbestämmelser

Punkt 6.4 i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (nedan kallat körkortsdirektivet) och artikel 15 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Anförda nationella bestämmelser

Punkterna 3.3 och 3.4 b i bilagan till Regelung eisen geschiktheid 2000 (2000 års förordning om lämplighetskrav).

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 WU fick den 11 juli 2007 körkort för att framföra motorfordon i kategorierna C och CE. Därefter arbetade han under nästan tio års tid som lastbilschaufför och körde mer än en miljon kilometer utan problem och utan skador, både inom landet och utomlands. År 2016 ansökte han om förnyelse av sitt lastbilskörkort, vilket innebar att han var tvungen att begära ett ”intyg om lämplighet” från CBR. Genom ett sådant lämplighetsintyg intygas att sökanden psykiskt och fysiskt är i stånd att framföra ett motorfordon.
- 2 WU råkade i ettårsåldern ut för en olycka och fick en skallbasfraktur. Till följd av detta lider han av hemianopsi, vilket innebär att han har ett begränsat horisontellt synfält. WU uppfyller därmed inte det krav på ett horisontellt synfält för båda ögonen på minst 160 grader som anges i punkt 3.3 b i bilagan till 2000 års förordning om lämplighetskrav. Denna bestämmelse införlivar punkt 6.4 i bilaga III till körkortsdirektivet, som innehåller samma minimikrav, med nederländsk rätt. CRB vägrade därför att utfärda det begärda intyget, trots positiva

utlåtanden från två ögonläkare. Det är oklart om CBR redan kände till WU:s ögonbesvär då han fick sitt körkort år 2007.

- 3 WU begärde omprövning av CBR:s beslut. CBR fann vid omprövning inte skäl att ändra sitt tidigare beslut. WU överklagade detta beslut till Rechtbank Rotterdam, som avtog överklagandet. WU överklagade därefter Rechtbank Rotterdams avgörande till Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (avdelningen för förvaltningsrättsliga mål vid Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen)) (nedan kallad Raad van State). Även detta överklagande avstogs.
- 4 Medan prövningen av överklagandet fortfarande pågick ingav WU en andra ansökan till CBR, nu för ett körkort som var geografiskt begränsat till Nederländerna. CBR avtog – trots ett tredje positivt utlåtande från en ögonläkare – även denna gång WU:s ansökan, eftersom han inte uppfyllde kravet på ett synfält på minst 160 grader. CBR specificerade att WU inte kunde återopa punkt 3.4 b i bilagan till 2000 års förordning om lämplighetskrav. Enligt denna bestämmelse kan en yrkeschaufför som redan har ett eller flera körkort för lastbil och buss, och som plötsligt förlorar synförmågan på ett öga, efter en anpassningsperiod på minst tre månader och på grundval av ett positivt utlåtande från en ögonläkare ändå förklaras lämplig för ett körkort som är geografiskt begränsat till Nederländerna. WU är emellertid inte blind på ett öga, utan saknar halva synfältet på båda ögonen (homonym hemianopsi).
- 5 Efter WU:s begäran om omprövning av CBR:s avslagsbeslut fann CBR vid omprövning inte heller denna gång skäl att ändra sitt tidigare beslut. I ett senare skede avtog Rechtbank Rotterdam det överklagande som WU hade ingett mot omprövningsbeslutet. WU överklagade även detta avgörande till Raad van State, som har beslutat att begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen avseende ovannämnda frågor.

Parternas huvudargument

- 6 Enligt CBR är punkt 3.4 b i bilagan till 2000 års förordning om lämplighetskrav inte tillämplig. Denna bestämmelses tvingande karaktär gör det inte möjligt att beakta WU:s individuella intressen.
- 7 WU har gjort gällande att han uppfyller villkoren för att erhålla ett lämplighetsintyg. Tre olika läkare har i sina utlåtanden befunnit honom lämpad att framföra en lastbil. Han har visserligen ett begränsat synfält, men har haft denna begränsning sedan han var liten och fullt ut kompenserat begränsningen genom sitt sätt att titta och genom att vrida på huvudet. WU har anfört ytterligare argument till stöd för denna ståndpunkt i målet vid Raad van State, bland annat med stöd av ett intyg från neuropsykolog. I detta anges kortfattat att WU:s sätt att titta är så välutvecklat att han i visuellt hänseende kan fungera normalt. Enligt WU strider det inte mot syftet med lagstiftningen att en person med begränsad syn, men som trots det har en godtagbar synförmåga, får framföra ett motorfordon i kategorierna C och CE. Detta är den situation som WU befinner sig. Enligt WU

motiverar detta att ett undantag görs, på samma sätt som undantag görs för synförlust på ett öga enligt punkt 3.4 b i bilagan till 2000 års förordning om lämplighetskrav. Hans begränsning kan likställas med detta. Till skillnad från vad Rechtbank kom fram till borde CBR därför ha följt de positiva utlåtandena från de olika läkarna.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 8 Raad van State påpekar för det första att den är medveten om *en* dom från EU-domstolen rörande punkt 6.4 i bilaga III till körkortsdirektivet, nämligen domen av den 22 maj 2014, Glatzel (C-356/12, EU:C:2014:350). I den domen bekräftade EU-domstolen giltigheten av det krav på minsta horisontella synfält som anges i punkt 6.4. Raad van State utgår därför från att denna punkt är giltig. Raad van State är emellertid osäker på hur detta minimikrav ska tolkas eller tillämpas i förevarande fall. De frågor som Raad van State har ställt i detta sammanhang besvaras inte i nämnda dom.
- 9 Det är utrett WU ur medicinsk synvinkel inte uppfyller det krav på ett horisontellt synfält på minst 160 grader som avses i punkt 6.4 i bilaga III till körkortsdirektivet. Tre olika läkare har emellertid, i var sitt läkarutlåtande, funnit att WU trots sina besvär är lämpad att framföra fordon i kategorierna C och CE. Dessutom har WU redan arbetat som yrkeschaufför i tio år och tillryggalagt mer än en miljon kilometer som lastbilschaufför. Trafiksäkerheten hotas således inte. Därför frågar sig Raad van State om WU ändå inte ska anses vara lämpad att framföra motorfordon.
- 10 Punkt 6.4 i bilaga III grundas på en rapport från Eyesight Working Group från maj 2005. Av denna rapport framgår att en person som ur medicinsk synvinkel inte uppfyller kravet på ett horisontellt synfält med båda ögonen på minst 160 grader i regel inte är lämpad att framföra fordon i kategorierna C och CE. I rapporten anges emellertid även att en mer ingående undersökning kan ge vid handen att en person med hemianopsi i ett konkret fall kan kompensera för sina begränsningar och därför ändå anses vara lämpad att framföra sådana fordon.
- 11 Raad van State frågar sig huruvida punkt 6.4 i bilaga III till körkortsdirektivet kan tolkas så, att även en person som ur medicinsk synvinkel inte uppfyller kravet, men som genom att kompensera för begränsningen enligt olika medicinska experter faktiskt är lämpad att framföra motorfordon, kan anses uppfylla minimikravet. Raad van State anser dessutom att det är viktigt att en sådan tolkning, mot bakgrund av proportionalitetsprincipen, inte äventyrar syftet med körkortsdirektivet, nämligen att säkerställa trafiksäkerheten.
- 12 För det fall punkt 6.4 i bilaga III till körkortsdirektivet inte kan tolkas på detta sätt, uppkommer frågan huruvida det – mot bakgrund av rapporten från Eyesight Working Group och den slutsats som Raad van State har dragit av denna rapport – i det enskilda fallet är möjligt att tillämpa proportionalitetsprincipen. Frågan är med andra ord huruvida det, i en situation där en person som ur medicinsk

synvinkel inte uppfyller minimikravet för horisontellt synfält med båda ögonen, men som enligt medicinska experter ändå är lämpad att framföra en lastbil, finns en möjlighet att vid antagandet av ett beslut om förnyelse av körkort göra en proportionalitetsavvägning, även om det inte är möjligt att göra undantag från kravet i punkt 6.4 i bilaga III till körkortsdirektivet. Raad van State kan föreställa sig att det vid en proportionalitetsbedömning i det konkreta fallet, utöver experternas slutsatser om sökandens lämplighet att framföra motorfordon, även kan ha betydelse att det tidigare har visats att den berörda personen kan köra säkert. Det kan även ha betydelse att körkortet används i samband med yrkesutövning, eftersom det i artikel 15 i Europeiska unionens stadga anges att var och en har rätt att arbeta och utöva ett fritt valt eller accepterat yrke.

ARBETSDOKUMENT